

Pracovní list k filmu - Filmová výchova

Stávka kamionů

Regie: Felix Länge, Německo, 2026

Doporučený věk/obtížnost: 14+ (1.-4. ročník SŠ; 8.-9. třída ZŠ)

Dokumentární film odkrývá kontext přepravy zboží v EU.

**Das
Fülmfest**

© Aeroškola/Goethe-Institut Česko 2026

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

ÚKOL 1) Napiš 3 slova, která tě napadnou, když se řekne:

kamionová doprava: _____

řidič kamionu: _____

ÚKOL 2) K zhlédnutí filmu se ti bude hodit orientovat se v některých pojmech. Ke každé definici připiš správný pojem z nabídky níže:

dodavatelský řetězec / stávka / odbory / subdodavatel / třetí země /

vykořisťování / skrytá cena (hidden cost) / diskriminace

Společné přerušení práce zaměstnanci za účelem prosazení svých požadavků:

Nespravedlivé využívání jiné osoby, skupiny nebo jejich práce k vlastnímu prospěchu, přičemž odměna chybí nebo je velmi malá:

Soubor firem a lidí, kteří se podílejí na výrobě a dopravě výrobku k zákazníkovi:

Organizace hájící práva zaměstnanců (lepší mzdy, pracovní doba, benefity):

Firma, kterou si jiná firma najme na část zakázky:

Státy, které nejsou členy EU (s výjimkou Švýcarska, Norska, Islandu a Lichtenštejnska):

Cena, která není zahrnutá v ceně produktu/služby a někdo ji musí zaplatit:

Rozlišování, odlišné zacházení na základě rasy, původu, vyznání, soc. postavení:

ÚKOL 3) Označ, zda si myslíš, že jsou následující tvrzení pravdivá.

Tvrzení	ano	ne
Většina zboží přepravovaného v rámci EU po souši se přepravuje po silnici.	☐	☐
Řidiči kamionů pracujících v EU pocházejí pouze ze zemí EU.	☐	☐
Pokud zaměstnavatel nevyplatí mzdu, zaměstnanec má právo se bránit.	☐	☐
Nízké ceny zboží mohou souviset s nízkými mzdami pracovníků.	☐	☐

ÚKOL 4) Zakroužkuj pět slov, která podle tebe nejlépe vystihují film:

*spravedlnost/ odvaha/ vykořisťování/ solidarita/ stávka/ globalizace/
kamionová doprava/ boj za práva/ odbory/ lidská práva/ zisk/ spotřebitel/
novodobé otroctví/ zoufalství/ bezmoc/ nerovnost/ naděje/ pracovní podmínky/
odloučení/ levný transport/ důstojnost/ odpovědnost/ dodavatelský řetězec/
pracovní právo/ mzda/ doprava/ spotřeba/ systém/ vytrvalost/ změna*

ÚKOL 5) Co tě v dokumentu nejvíc zasáhlo a proč (*scéna, informace, událost*)?

ÚKOL 6) Co bylo důvodem stávky Grafenhausen 1 a 2?

ÚKOL 7) Stávky se zúčastnili řidiči z:

☐ Francie ☐ Polsko ☐ Gruzie a Uzbekistán ☐ Německo

ÚKOL 8) Řidiči kamionů hovoří o své práci jako o otroctví a vykořisťování:

„Rodiny nám to nevěří, kdyby mi někdo řekl, že toto je možné v Evropě, také bych mu nevěřil, kdybych to nezažil.[...] „Slyším: „Jsi jenom řidič kamionu a nic víc.““

Zakroužkuj, co podle tebe řidiči zažívali při výkonu práce, podtrhni, co zažívali během stávky (některé pojmy mohou spadat do obou).

*pocit soudržnosti/ strach/ pocit vlastní hodnoty/ stesk/ osamělost/ stud/
pocit ponížení/ zoufalství/ euforie/ pocit bezmoci/ úleva/ zadostiučinění/
vztek/ smutek/ štěstí/ deprese/ pocit naplnění/ ztráta lidské důstojnosti/
pocit nespravedlnosti/ sebevědomí/ vyhrožování/ spánková deprivace/
15 hodinové pracovní směny/ násilí/ podpora/ diskriminace/ nejistota/
pocit vlastní převahy/ hrdost/ uznání/ jiné:*

ÚKOL 9) Stávkovali převážně řidiči ze třetích zemí? Pokud ano, proč?

ÚKOL 10) Jakými filmovými prostředky filmaři přibližují život a prožívání řidičů divákovi? U každého označeného prostředku napiš, jaký účinek podle tebe má.

prostředek	zaznamenal/a jsem	jak působí na diváka
detailní záběry obličejů	☐	
nahlížení do soukromí řidičů – život v kamionu, každodenní rutina	☐	
představení rodinného a osobního života	☐	
osobní výpovědi o jejich pocitech a zkušenostech	☐	
jiné:		

„Který z těchto prostředků na tebe působil nejsilněji? Proč?“

ÚKOL 11) Rozděl 10 bodů mezi jednotlivé aktéry podle toho, jak velký vliv podle tebe mají na pracovní podmínky řidičů, své volby zdůvodni (neexistuje jedno správné řešení)

aktér	body	zdůvodnění
řidiči		
dopravní firma (zaměstnavatel)		
zákazníci		
stát a kontrolní úřady		
odbory		
obchodní řetězce		
celkem	10	

ÚKOL 12) Když si koupíš levné tričko nebo potraviny ve slevě, napadne tě někdy přemýšlet o lidech, kteří je vyrobili nebo dovezli?

☐ často ☐ někdy ☐ spíše ne ☐ nikdy

Levné zboží nebo služba může s sebou nést skryté náklady, tzv. hidden costs, které se nepromítanou do ceny, ale někdo je zaplatí (např. formou nízké mzdy, nevyhovujícími pracovními podmínkami, dopadem na životní prostředí...).

ÚKOL 13) Vyřešila stávka neuspokojivé pracovní podmínky pro řidiče z třetích zemí v kamionové dopravě?

ÚKOL 14) Kdo by podle tebe měl přispět ke změně pracovních podmínek řidičů kamionů a jak? Co pro změnu můžeš udělat ty jako spotřebitel?

Klíč k řešení

před filmem:

ÚKOL 2) pořadí slov: stávka, vykořisťování, dodavatelský řetězec, odbory, subdodavatel, třetí země, skrytá cena (hidden costs), diskriminace

ÚKOL 3) ano, ne, ano, ano

po filmu:

ÚKOL 6) V obou případech řidiči stávkovali především proto, že jim zaměstnavatel dlouhodobě nevyplácel mzdy. Současně protestovali proti nevyhovujícím pracovním podmínkám a vykořisťování.

ÚKOL 7) Gruzie a Uzbekistánu

ÚKOL 9) Ano. Ve filmu stávkují převážně řidiči ze třetích zemí, protože byli nejvíce zasaženi nevyplácením mezd a špatnými pracovními podmínkami. Jejich postavení bylo zranitelnější kvůli závislosti na zaměstnavateli, jazykové bariéře a omezené možnosti domáhat se svých práv.

ÚKOL 10) Možné odpovědi:

- vytváří pocit blízkosti a umožňuje divákovi lépe vnímat emoce protagonistů
- pomáhá představit si jejich každodenní život a pracovní podmínky
- řidiči nepůsobí jako anonymní skupina, ale jako konkrétní lidé s vlastními příběhy, rodinami a problémy
- osobní výpovědi mohou vyvolat soucit, empatii, napětí nebo pocit nespravedlnosti
- divák může jejich situaci lépe pochopit a začít o ní přemýšlet z jejich perspektivy

ÚKOL 11) Jedna z možných odpovědí:

aktér	body	zdůvodnění
řidiči	1	mohou své podmínky ovlivnit například stávkou nebo odmítnutím práce, jejich možnosti však bývají omezené
dopravní firma (zaměstnavatel)	3	přímo zaměstnává řidiče, stanovuje pracovní podmínky a vyplácí mzdy
zákazníci	1	ovlivňují trh svým nákupním chováním, jejich vliv je ale nepřímý
stát a kontrolní úřady	2	vytváří legislativu a kontroluje její dodržování
odbory	1	mohou vyjednávat a organizovat kolektivní obranu zaměstnanců
obchodní řetězce	2	Obchodní řetězce a další velcí odběratelé mohou svým tlakem na co nejnižší cenu dopravy nepřímo ovlivňovat pracovní podmínky
celkem	10	

ÚKOL 13) Ne. Přispěla k vyplacení části dlužných mezd a upozornila na problém, ale neodstranila systémové příčiny vykořisťování řidičů ze třetích zemí.